

УДК 911.3

Вороніна Г.Б.

ФЕСТИВАЛЬНИЙ ТУРИЗМ ЯК НОВИЙ НАПРЯМ СВІТОВОГО ТУРИЗМУ

В статті дається характеристика фестивальному туризму як новому напрямку туристської діяльності.

In the article description is given to festival tourism as new orientation of tourist activity.

Постановка проблеми. Фестивальний туризм – напрям достатньо молодий і надзвичайно цікавий. З'явився він порівняно недавно і зайняв значне місце в світовому туристському русі. Це перспективний вид туризму, що динамічно розвивається. Цільова аудиторія фестивального туризму – це забезпечені туристи з доходом вище за середнє, а також компанії туристів, що складаються з декількох пар. Даний вид туризму, пов'язаний з проведенням фольклорних, звичайно костюмованих для видовища свят, карнавалів і власне фестивалів. Як правило, основна мета поїздки приурочена до якої-небудь події.

Особливості правильного формату фестивалю – яскравість, неповторність, ексклюзивність і регулярність проведення. Сам факт того, що фестивалю чекають, оскільки знають, що буде цікаво, говорить про його успішний комерційний і іміджевий потенціал для організаторів, учасників і спонсорів. Фестиваль (фр. festival – святковий) – масове святкування, показ (огляд) досягнень музичного, театрального, естрадного, циркового або кіномистецтва [1]. Фестиваль – це свято особливого роду, для якого характерні розмах і масовість. Сьогодні фестиваль – це широка суспільна, святкова зустріч, що супроводжується оглядом досягнень будь-яких видів мистецтв.

Сучасні PR-менеджери все частіше влаштовують фестивалі, переслідуючи іміджеві і комерційні цілі. В принципі, якщо порівняти фестивалі, що увійшли до історії як частини культурного життя, з сучасними, в них також можна виявити PR-складові. Наприклад, будь-який міжнародний фестиваль народних ремесел, танців, пісень і т.п. – це в першу чергу популяризація іміджу країни-представника, а вже в другу – її культури і осіб, організацій, що її підтримують. Це явище збереглося до наших днів, тільки цілей стало більше, і, відповідно, збільшився арсенал засобів, інструментів, технологій. Тому на даний момент можна виділяти безліч різновидів фестивалів, і кількість їх продовжує зростати.

Виклад основного матеріалу. Свій початок фестивальний рух бере ще із Стародавньої Греції (6 ст. до н.е.) – на честь бога Аполлона проводилися Піфійські ігри – музичні змагання, на які з'їжджалися учасники і глядачі зі всієї грецької Ойкумени. Призом для переможця був лавровий вінок [4].

Але справжньою світовою славою користуються карнавали. Походження карнавалів бере початок від церемонії на честь староегипетського бога Осиріса. Походження слова «карнавал» (італ. carne vale – прощавай м'ясо) пов'язане зі святом обжерливості напередодні 40-денного християнського посту перед Великоднем, коли можна їсти м'ясо, пити вино і веселитися. Ця традиція має місце у багатьох християнських народів (у східних слов'ян це Масляниця, у французів – «Жирний вівторок»). За тиждень до початку Великого поста проходять карнавали майже у всіх великих містах країн Латинської Америки і Європи. Карнавали історично мають на увазі розкріпачення в розвагах. Звідси йде широке поширення на карнавалах маскарадів – чоловіки і жінки надягають химерні костюми і маски, прагнучи бути привабливими і невпізнаними. В середні століття французи встановили традицію карнавалу як загального свята з танцями і любовними іграми, а політичні партії використовували свято для жартівливої критики влади. В Італії карнавали парадами проходили по вулицях Риму, Неаполя і інших міст. Подивитися на італійський маскарад прибували гості з багатьох заморських країн. Складні сплетення людських доль комедійних, піднесених і трагічних у зв'язку з карнавалами і маскарадами стали темою багатьох видатних літературних творів [3].

Фактори, що визначають розвиток фестивального туризму. Фестивальний туризм – це складне явище, в якому переплітаються потреби і реальна діяльність людей, природні, технічні і економічні процеси. На підставі літератури, що присвячена фестивальному туризму можна виділити шість основних груп факторів:

1. Соціально-економічні фактори. Ці фактори є основоположними і включають: характер суспільно-економічного строю; матеріальний добробут; трудову діяльність; обсяг і структуру вільного часу; культурний рівень, професійну і освітню структуру населення.

2. Демографічні фактори. До них відносяться: чисельність; особливості розміщення населення і його статевовікова структура.

3. Політичні фактори включають: стабільність внутрішньої політики і зовнішньополітичних відносин; розширення міжнародних політичних, економічних, наукових, культурних зв'язків і співробітництва; спрощення паспортного і митного режиму; соціальна політика держави.

4. Соціально-психологічні фактори. До них відносяться: вплив традицій і наявність певних стереотипів поведінки; релігія; підвищення престижу і зростання соціального статусу індивіда; інформаційні засоби і реклама.

5. Культурно-історичні фактори відображають багатство матеріальної і духовної культури народів.

6. Матеріально-технологічні фактори визначаються рівнем техніки і технології в галузях транспорту, будівництва, зв'язку, комунікацій; у засобах масової інформації; системі комунально-побутових служб, торгівлі і громадського харчування.

Ці групи факторів характеризувалися, перш за все, в позитивному плані як сприяючі розвитку фестивального туризму. Проте слід зупинитися на факторах, стримуючих і навіть гальмуючих його зростання. З соціально-економічних факторів, таких як, інфляція, зростання злочинності і безробіття, кризи, порушення умов товарообміну, а також відсутність планування у використанні природних і трудових ресурсів є стримуючими, такими, що негативно впливають на фестивальний туризм [5].

Виходячи з цілей і методів організації фестивального туризму можна диференціювати за наступними ознаками [2]:

I. За масштабом події:

- регіональні;
- національні;
- міжнародні.

II. За тематикою події:

1) етнічні фестивалі і свята (наприклад, фестиваль Св. Патріка в Лондоні (Великобританія); фестиваль культур в Берліні (Німеччина));

2) театралізовані шоу (наприклад, фестиваль «Цирк майбутнього», Париж (Франція));

3) фестивалі кіно і театру (наприклад, Канський кінофестиваль (Франція); Берлінський кінофестиваль «Берлінале» (Німеччина); Венеціанський кінофестиваль (Італія), кінофестиваль в Локарно (Швейцарія); фестиваль короткометражних фільмів в Оберхаузене (Німеччина); театральний фестиваль в Цюриху «Stromereien» (Швейцарія));

4) фестивалі музики і музичні конкурси (наприклад, музичний конкурс «Євробачення»; міжнародний музичний конкурс «Нова хвиля», Юрмала (Латвія); фестиваль джазу в Монтре (Швейцарія); фестиваль оперного мистецтва, Верона (Італія); музичний конкурс ім. П. І. Чайковського, Москва (Росія));

5) гастрономічні фестивалі, (наприклад, міжнародний фестиваль пива Октоберфест, Мюнхен (Німеччина); свято молодого вина Божоле Нуво (Франція); Паризький салон шоколаду, Париж (Франція));

6) фестивалі і виставки квітів (наприклад, виставка квітів в Челсі, Лондоні (Великобританія); фестиваль хризантем (Японія); виставка тюльпанів (Нідерланди); фестиваль бонсай, Нара (Японія); фестиваль троянд, Казанлук (Болгарія));

7) модні покази (наприклад Men's Fashion, Париж (Франція); Ready to Wear, Париж (Франція); Milano Moda Bouna, Мілан (Італія));

8) спортивні події (наприклад, Олімпіади і міжнародні змагання; автоперегони «Формула-1»; автоперегони NASCAR, США).

9) незвичайні фестивалі (фестиваль повітряних зміїв в Таїланді; фестиваль піратів, Джорджтаун (Кайманові острови); фестиваль близнят, Твінсбург (Огайо, США); парад сексуальних меншин Pride Amsterdam в Амстердамі (Нідерланди); парад військових татуювань в Единбургу (Шотландія); фестивалі феєрверків).

Висновки. На сьогодні в світі зростає інтерес до фестивальних турів, які поступово витісняють традиційну купально-пляжну рекреацію. Даний напрям в туризмі дозволяє вирішувати безліч соціально-економічних проблем, властивих не тільки туристській галузі. Фестивалі притягають додаткову кількість туристів до країни, що, в свою чергу сприяє збільшенню валютних надходжень. Крім того, фестивальний туризм допомагає вирішити проблему сезонності, яка особливо виявляється в країнах з субтропічним кліматом, що розвивають пляжний відпочинок, а також для країн, що розвивають гірськолижний туризм. Крім того, він створює додаткові робочі місця і забезпечує зайнятість населення.

1. География туризма. Учебное пособие [Электронный ресурс]: 2009. - Режим доступа:

http://tourlib.net/books_tourism/zazgarskaya1.htm

2. Карнавалы [Электронный ресурс]: 2009-2010. - Режим доступа:

<http://www.ehhu.ru/karnaval-ivrea-apelsinovie-srazhenie.html>

3. Мир вокруг нас [Электронный ресурс]: 2009. - Режим доступа:

<http://window.edu.ru/window.html>

4. Путешествие и туризм [Электронный ресурс]: 2009. - Режим доступа:

<http://travel.rin.ru/html>

5. Туризм по миру [Электронный ресурс]: 2009. - Режим доступа:

<http://window.edu.ru/window.html>